

КЛАСИФІКАЦІЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Доходи місцевих бюджетів – це економічні відносини, які виникають у процесі формування фінансових ресурсів на регіональному рівні та призначені для реалізації функцій і завдань органів місцевого самоврядування.

За рахунок доходів місцевих бюджетів фінансуються найбільш значні заходи держави в галузі освіти, охорони здоров'я, соціального захисту.

Доходи місцевих бюджетів формуються з різних джерел, причому порядок їхнього формування залежно від джерела регулюється різними законодавчими актами, але суть формування цих різних джерел одна: податкові чи неподаткові надходження від підприємств усіх форм власності та від населення, які об'єднуються у фінансові ресурси та зосереджуються в місцевому бюджеті.

Відповідно до ст. 9 Бюджетного кодексу України, доходи бюджету класифікуються за відповідними розділами (табл. 1).

Таблиця 1

Класифікація доходів бюджету

№ з/п	Назва	Характеристика
1.	Податкові надходження	Встановлені законами України про оподаткування загальнодержавні податки і збори та місцеві податки і збори.
2.	Неподаткові надходження	Визнаються: - доходи від власності та підприємницької діяльності; - адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності; - інші неподаткові надходження.
3.	Доходи від операцій з капіталом	Доходи бюджету, що мобілізуються неподатковим методом. Вони включають три групи надходжень: - надходження від продажу основного капіталу; - надходження від реалізації державних запасів товарів; - надходження від продажу землі і нематеріальних активів.
4.	Трансферти	Кошти, одержані від інших органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших держав або міжнародних організацій на безоплатній та безповоротній основі.

За однією із ознак доходні джерела місцевих бюджетів складають:

- доходи, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів;
- доходи, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.

У свою чергу міжбюджетні трансферти – це кошти, які безоплатно й безповоротно передаються з одного бюджету до іншого.

Відповідно до ст. 96 Бюджетного кодексу України міжбюджетні трансферти поділяються на:

- базова дотація – трансферти, що надаються з державного бюджету місцевим бюджетам для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій;

- субвенції – міжбюджетні трансферти для використання на певну мету в порядку, визначеному органом, який прийняв рішення про надання субвенції;

- реверсна дотація – кошти, що передаються до державного бюджету з місцевих бюджетів для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій;

- додаткові дотації.

Усю сукупність доходів місцевих бюджетів можна класифікувати за наступними ознаками (рис. 1).

Рис. 1. Класифікація доходів

Власні доходи – мобілізовані місцевою владою самостійно на основі власних рішень і за рахунок джерел, визначених місцевою владою;

Передані доходи – передаються місцевій владі центральною владою або органами влади вищого територіального рівня.

Закріплені доходи – це одна з форм переданих доходів місцевим органам влади на стабільній, довгостроковій основі, які закріплюються за певним бюджетом;

Регульовані доходи – це також одна з форм доходів, що передаються центральною владою місцевим органам влади або з бюджетів територій вищого адміністративного рівня до бюджетів нижчого адміністративного рівня.

Отже, проблема формування доходної бази місцевих бюджетів останніми роками перебуває в центрі уваги науковців, працівників органів виконавчої влади і місцевого самоврядування та фінансових органів. Але на сьогодні спроби їх реформування в Україні не призвели до створення зваженої системи розподілу повноважень між органами державної та місцевої влади.